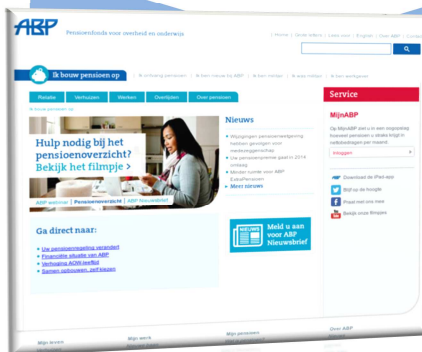
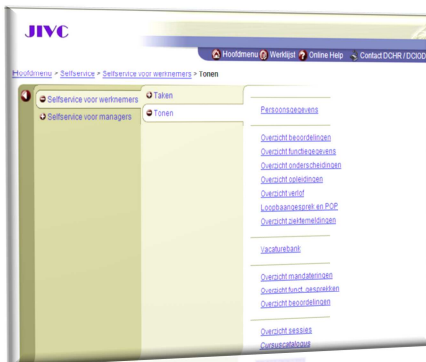

Ministerie van Defensie

Personeelsrapportage

Eerste helft 2014

Inhoudsopgave

Deel 1: Stuurinformatie

1.1	Personeelslogistieke keten	3
1.1.1	Instroom	3
1.1.2	Doorstroom	5
1.1.3	Uitstroom	6
1.2	Formatie en personeelsomvang	8
1.2.1	Personeel per rang/schaal.....	8
1.2.2	Verdeling militair/burger.....	9
1.2.3	Topfunctionarissen.....	10
1.2.4	Personele vulling	11

Deel 2: Informatief gedeelte

2.1	Wervingsketen militair personeel	13
2.2	Samenstelling personeel.....	13
2.3	Bestandsopbouw	14
2.4	Leeftijd.....	14
2.5	Verandermonitor	16

Deel 3: Toezeggingen

3.1	Officieren in de medezeggenschap	17
3.2	Risicoanalyse integriteit NLDA	17

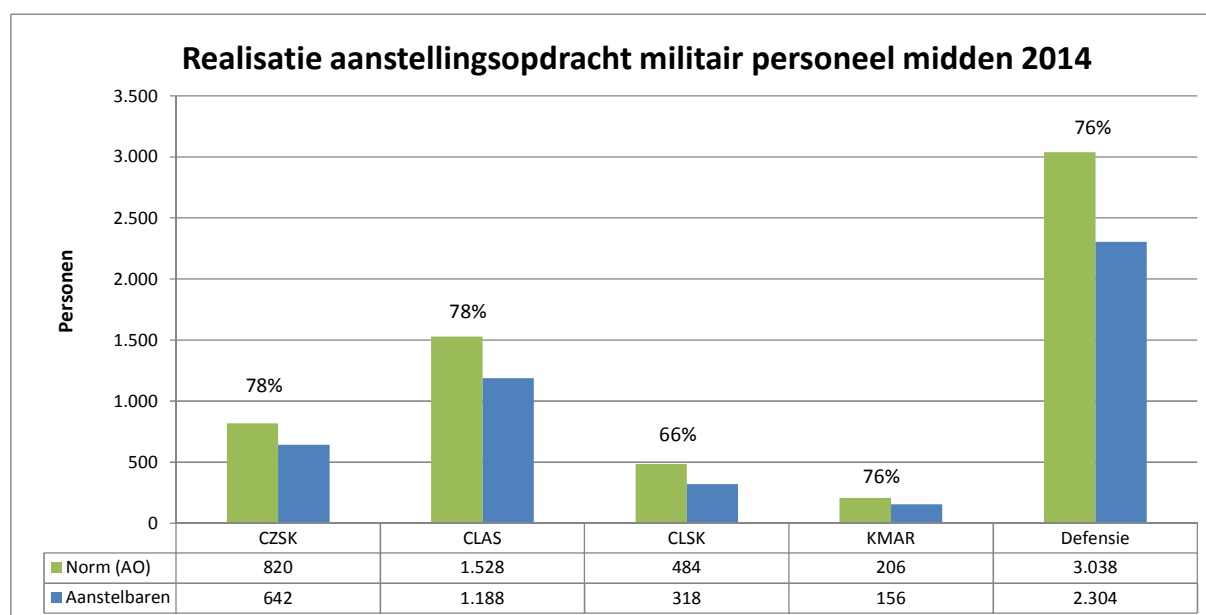
DEEL 1: STUURINFORMATIE

Dit deel bevat tabellen en grafieken die gerelateerd zijn aan doelstellingen van Defensie. Deze zijn voorzien van een duiding van de informatie en een prognose.

1.1 PERSONEELSLOGISTIEKE KETEN

1.1.1 Instroom

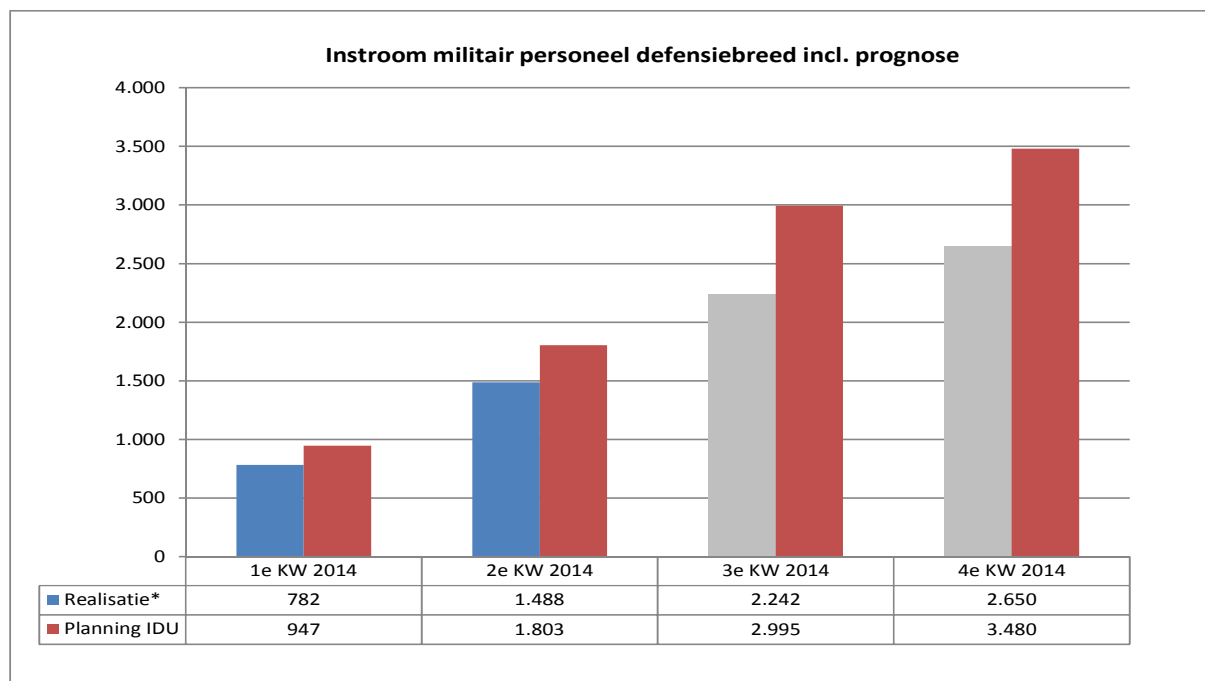
Grafiek A: Realisatie aanstellingsopdracht midden 2014

Toelichting grafiek A

Deze grafiek geeft de realisatie van de aanstellingsopdracht (AO) over de eerste helft van 2014 weer. De AO is de behoefte van een krijgsmachtdeel aan nieuw aan te stellen militair personeel. Aanstelbaren betreffen mensen die van het ministerie een brief hebben gekregen om te mogen starten aan een initiële opleiding met een bepaald opkomstmoment. De positieve trend van de realisatie van de AO in 2013 voor de werving van militair personeel zet zich in de eerste helft van 2014 voort. In het verleden lagen de grootste opkomstmomenten in de periode augustus/september. Sinds de invoering van de Veiligheid en Vakmanschap (VeVa) opleidingen liggen deze in de periode maart/april. Aangezien deze rapportage betrekking heeft op de eerste helft van 2014, is het grootste deel van de AO al gerealiseerd.

Grafiek B: Instroom militair personeel defensiebreed incl. prognose midden 2014

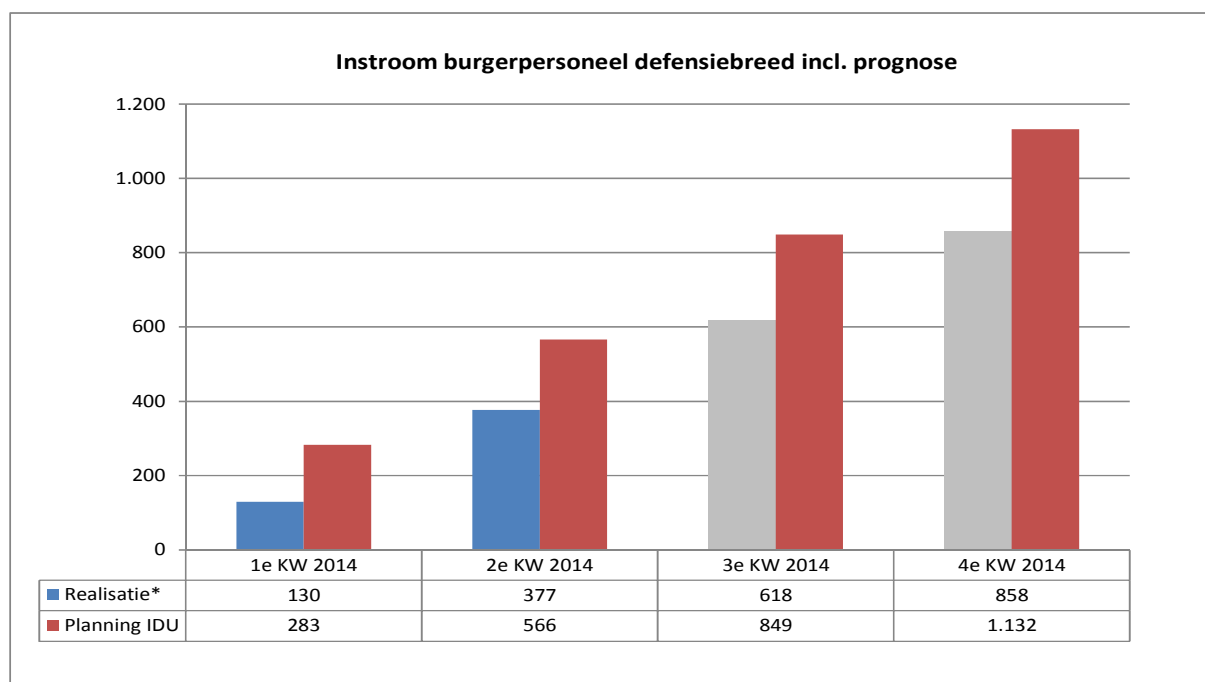

* de gegevens van Q3 en Q4 zijn een rekenkundige prognose (grijs=verwachting)

Toelichting grafiek B

Deze grafiek geeft de *werkelijke* instroom van militair personeel weer (inclusief een prognose voor de tweede helft van 2014) als onderdeel van de totaal geplande aanstellingsopdracht. Let wel, de aanstellingsopdracht is *inclusief* het personeel dat doorstroomt vanuit een ander dienstvak, korps of krijgsmachtdeel (442 militairen). Wanneer deze doorstroom van de planning wordt afgetrokken, zal naar verwachting 86% (2650/3038) van de geplande externe instroom worden gehaald.

Grafiek C: Instroom burgerpersoneel defensiebreed incl. prognose midden 2014

* de gegevens van Q3 en Q4 zijn een rekenkundige prognose (grijs=verwachting)

Toelichting grafiek C

Deze grafiek geeft de werkelijke instroom van burgerpersoneel weer, inclusief een prognose voor de tweede helft van 2014. Deze werkelijke instroom is afgezet tegen de geplande aanstellingsopdracht.

1.1.2 Doorstroom

Tabel 1: Doorstroom van militair personeel in de eerste helft van 2014 in vergelijking met 2013

	midden 2014								midden 2013
	CZSK	CLAS	CLSK	KMAR	BS	CDC	DMO	DEFENSIE	
Manschappen -> Onderofficier	125	28	35	22	1	6	2	219	195
Onderofficier -> Officier	44	18	16	1	0	0	0	79	71
TOTAAL	169	46	51	23	1	6	2	298	266

Toelichting tabel 1

Deze tabel geeft het aantal militairen weer dat is doorgestroomd van manschappen naar onderofficier en van onderofficier naar officier in de eerste helft van 2014 in vergelijking met dezelfde periode van 2013. De doorstroom van militairen is in de eerste helft van dit jaar hoger dan in dezelfde periode van 2013. Dit is vooral het geval bij de doorstroom van manschappen naar onderofficieren.

Tabel 2: Doorstroom van burgerpersoneel in de eerste helft van 2014 in vergelijking met 2013

	Midden 2014								Midden 2013
	CZSK	CLAS	CLSK	KMAR	BS	CDC	DMO	DEFENSIE	
Laag (S1 t/m S5) -> Midden (S6 t/m S11)	11	8	4	4	1	19	8	55	47
Midden (S6 t/m S11) -> Hoog (S12 en hoger)	1	0	1	0	11	22	22	57	20
TOTAAL	12	8	5	4	12	41	30	112	67

Toelichting tabel 2

Deze tabel geeft het aantal burgers weer dat is doorgestroomd van Laag naar Midden en van Midden naar Hoog in de eerste helft van 2014 in vergelijking met dezelfde periode over 2013. De doorstroom van burgers is in de eerste helft van dit jaar over de gehele linie hoger dan in dezelfde periode van 2013.

Tabel 3: Doorstroom van militair personeel per contract in de eerste helft van 2014 in vergelijking met 2013

	Midden 2014								Midden 2013
	CZSK	CLAS	CLSK	KMAR	BS	CDC	DMO	DEFENSIE	
BBT naar FPS	5	13	81	0	-	-	-	99	195
FPS 1 naar FPS 2	237	185	91	238	-	-	-	751	678
FPS 2 naar FPS 3	4	16	3	2	-	-	-	25	287
TOTAAL	246	214	175	240	-	-	-	875	1.160

Toelichting tabel 3

In deze tabel staat het aantal doorstromers naar een nieuw contract tot 1 juli 2014. De doorstroom als geheel is afgenomen in vergelijking met dezelfde periode over 2013 met uitzondering van de doorstroom van FPS fase 1 naar FPS fase 2.

1.1.3 Uitstroom

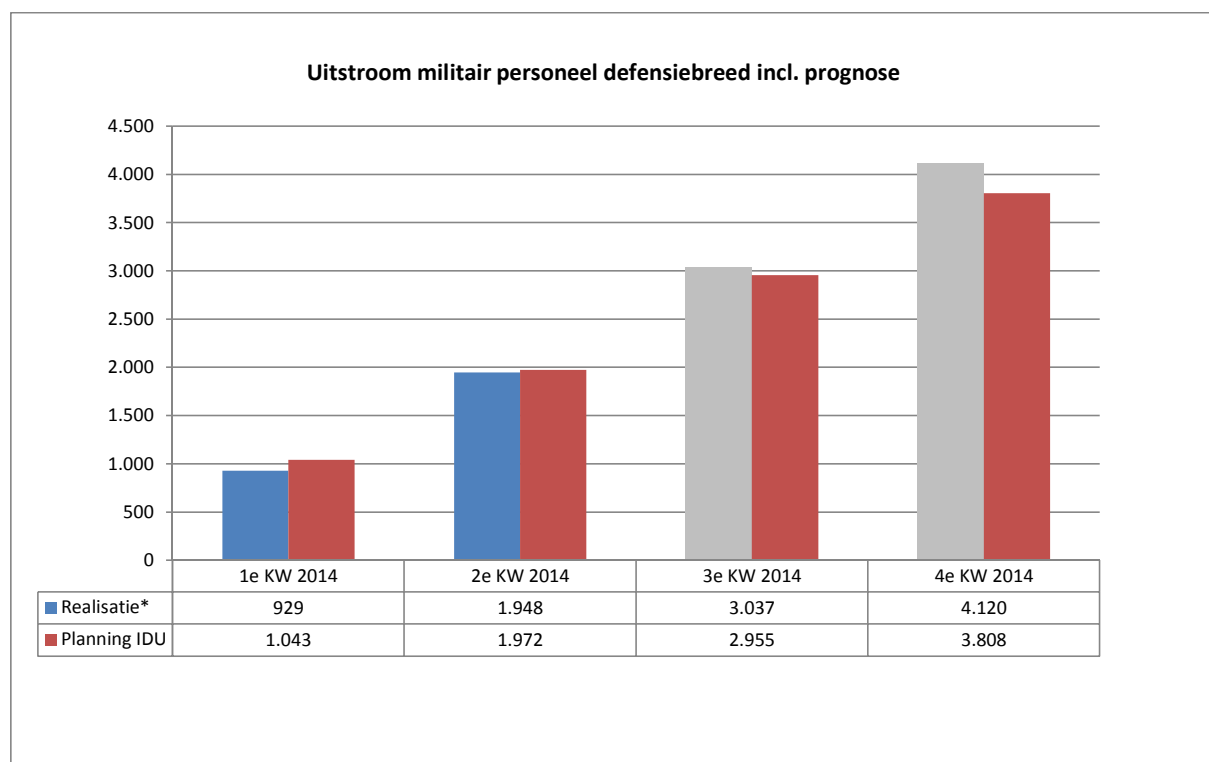
Tabel 4: Uitstroom van militair- en burgerpersoneel midden 2014 in vergelijking met midden 2013

	Midden 2014								Midden 2013
	CZSK	CLAS	CLSK	KMAR	BS	CDC	DMO	DEFENSIE	DEFENSIE
Militair personeel	479	954	342	173	-	-	-	1.948	1.912
Burger personeel	41	110	28	13	103	255	119	670	553
TOTAAL	520	1.064	370	186	103	255	119	2.618	2.465

Toelichting tabel 4

In deze tabel wordt de uitstroom van militair personeel en burgerpersoneel over de eerste helft van 2014 weergegeven naast dezelfde gegevens uit 2013. De resultaten omvatten alle uitstroom inclusief agentschappen, projectorganisaties en burgerpersoneel werkzaam ten laste van derden. Militaire uitstroom wordt toegerekend aan het operationeel commando waaruit de militair afkomstig is. Aangezien deze personeelsrapportage betrekking heeft op een half jaar, zijn deze getallen niet vergelijkbaar met de vorige rapportage aangezien de cijfers daarin betrekking hadden op een heel jaar. De uitstroom in de periode in de eerste helft van 2014 is hoger dan over dezelfde periode in 2013.

Grafiek D: Uitstroom militair personeel defensiebreed incl. prognose midden 2014

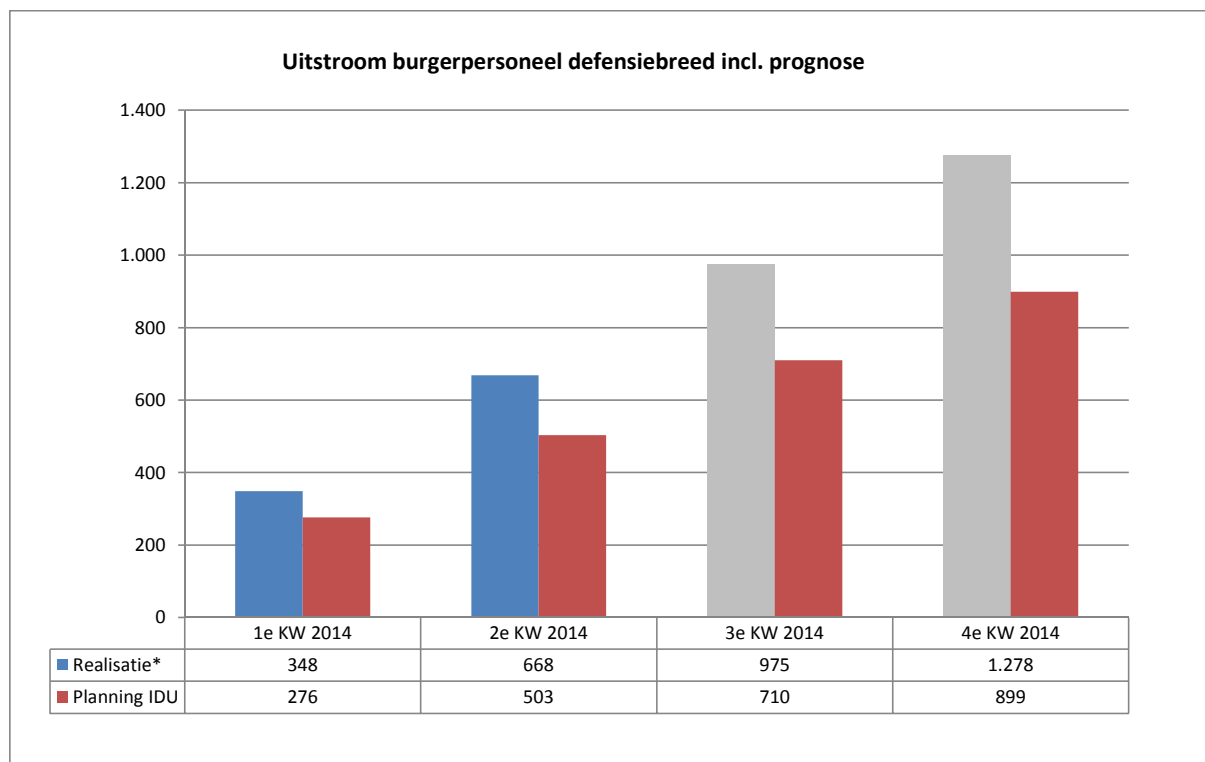

* de gegevens van Q3 en Q4 zijn een rekenkundige prognose (grijs=verwachting)

Toelichting grafiek D

Deze tabel geeft de uitstroom van militair personeel weer in de eerste helft van 2014 en een prognose van deze uitstroom voor de tweede helft van 2014. Deze is afgezet tegen de IDU-planning (de planning van instroom, doorstroom en uitstroom). De uitstroom van militair personeel komt nagenoeg overeen met de IDU-planning.

Grafiek E: Uitstroom burgerpersoneel defensiebreed incl. prognose midden 2014

* de gegevens van Q3 en Q4 zijn een rekenkundige prognose (grijs=verwachting)

Toelichting grafiek E

Deze tabel geeft de uitstroom van het burgerpersoneel weer in de eerste helft van 2014 en een prognose van deze uitstroom voor de tweede helft van 2014. Deze is afgezet tegen de IDU-planning. De uitstroom van het burgerpersoneel is hoger dan voorzien.

Prognose 2014

Voor 2014 stelt Defensie zich ten doel om 3.038 militairen en 1.100 burgers extern te laten instromen.

Bij militaire instroom zal de doelstelling naar verwachting voor 86% gerealiseerd worden. De instroom van militair personeel is seizoengebonden. Met de introductie van de ROC-opleidingen voor Veiligheid en Vakmanschap (VeVa) is het zwaartepunt van de instroom verschoven naar de periode maart/april. Dit is de opkomstperiode voor de leerlingen met een voltooide, 2-jarige, Grondgebonden optreden Opleiding (Infanterie en Mariniers). In de tweede helft van het jaar is de opkomst voor de leerlingen met de (langer durende) VeVa-opleidingen Zorg en Techniek gepland. Daarnaast is in de periode augustus/september de opkomst voor (onder)officieren. Dit jaarlijkse ritme wijkt af van enkele jaren geleden. Toen was er sprake van de klassieke instroom van "spijkerbroeken" (schoolverlaters) in de maanden augustus en september.

De instroom van burgerpersoneel blijft achter bij de planning. De verwachting is dat in de tweede helft van 2014 meer burgers instromen en dat ruim 70% van de doelstelling van 1.100 burgers gerealiseerd wordt.

1.2 FORMATIE EN PERSONEELSOMVANG

1.2.1 Personeel per rang/schaal

Tabel 5: Formatie (NF) 2019 per rang /schaal versus personeel vallend onder de formatie per 1 januari en 1 juli 2014

Rangen / schalen			
Burger personeel	Personeel 1 januari 2014	Personeel 1 juli 2014	Formatie 2019
Schaal 16 t/m 18	24	24	18
Schaal 15	39	33	35
Schaal 14	102	82	83
Schaal 13	312	293	265
Schaal 12	723	744	719
Schaal 11	977	971	1.019
Schaal 10	1.113	1.123	1.199
Schaal 9	808	795	815
Schaal 8	816	801	747
Schaal 7	1.216	1.215	1.116
Schaal 6	1.242	1.214	1.168
Schaal 5	1.840	1.864	1.815
Schaal 1 t/m 4	2.412	2.440	2.846
TOTAAL Burger Personeel	11.625	11.600	11.845
Militair Personeel	Personeel 1 januari 2014	Personeel 1 juli 2014	Formatie 2019
GEN	65	67	60
KOL	338	334	293
LKOL	1.315	1.304	1.270
MAJ	2.170	2.208	2.148
KAP	2.676	2.674	2.746
LNT	1.983	1.947	2.136
AOO	2.847	2.864	2.678
SM	4.354	4.366	4.373
SGT (1)	10.956	10.826	10.750
SLD / KPL	11.224	11.159	11.473
TOTAAL militairen op functie	37.928	37.749	37.927
Initiële opleidingen (NBOF)	3.350	3.325	2.960
TOTAAL militairen (inclusief NBOF)	41.278	41.074	40.887
TOTAAL personeel Defensie	52.903	52.674	52.732

Toelichting tabel 5

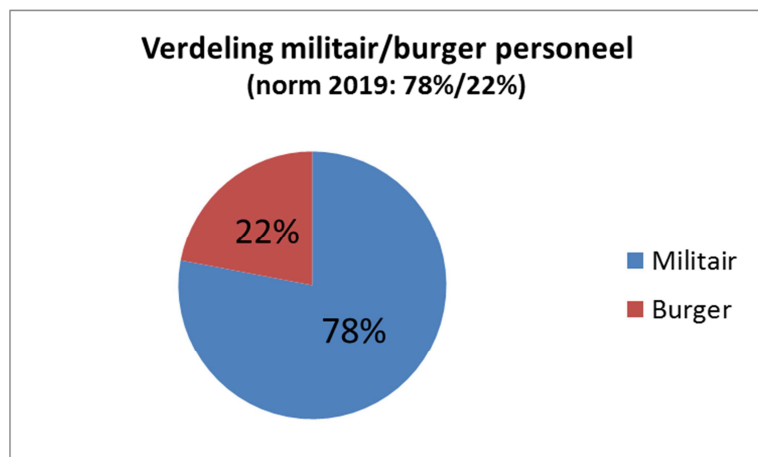
In deze tabel wordt de formatie (voorheen numerus fixus) die wordt voorzien in 2019 afgezet tegen het personeel dat op 1 juli 2014 onder de normering van de formatie valt. Buiten deze formatie valt het personeel dat werkzaam is bij agentschappen, projectorganisaties en derden. Ook personeel dat zich in een extern bemiddelingstraject bevindt, valt buiten de formatie. Voor de Niet

Beschikbaarheid Op Functie (NBOF, de initiële opleiding van militairen) is de formatie wel genormeerd. Ter vergelijking is eveneens de personele omvang uit de vorige personeelsrapportage (stand 1 januari 2014) toegevoegd.

1.2.2 Verdeling militair/burger

Grafiek F: Verhouding militair personeel/burgerpersoneel per 1 juli 2014

Toelichting grafiek F

Deze grafiek geeft de verhouding militair/burger weer. De norm zoals in de formatie 2019 is opgenomen (78% militair vs 22% burger), is gerealiseerd.

Prognose 2014

Uit de cijfers blijkt dat Defensie op 1 juli 2014 de personeelsomvang van 2019 nagenoeg heeft bereikt. Dit geldt echter niet voor alle rangen en schalen. Daarom wordt er gesproken van een *mismatch* tussen vraag en aanbod van sommige personeelscategorieën. Naar verhouding bevinden de grootste verschillen zich in de rangen kolonel en generaal en de schalen 7, 8, 13 en 16 tot en met 18 van het burgerpersoneel.

In de tweede helft van 2014 zal naar verwachting het personeelsbestand van Defensie iets dalen. De opbouw van het militaire personeel en de verhouding militair/burger blijven het komende jaar nagenoeg ongewijzigd.

1.2.3 Topfunctionarissen

Tabel 6: Overzicht militaire topfunctionarissen per 1 juli 2014

WERKZAAM BIJ	RANG	KRIJGSMACHTDEEL				
		CLAS	CLSK	CZSK	KMAR	TOTAAL
CZSK	***			1		1
	**			1		1
	*			5		5
CLAS	***	1				1
	**	2				2
	*	9				9
CLSK	***		1			1
	**		1			1
	*		4			4
KMAR	***				1	1
	**				1	1
	*				2	2
BS	****	1				1
	***		2			2
	**	2	1	4		7
	*	4	1	3	1	9
CDC	***	1				1
	**	2	1			3
	*	6	4	3		13
DMO	**	1				1
	*	1	2	1		4
DEFENSIE	****	1				1
	***	2	3	1	1	7
	**	7	3	5	1	16
	*	20	11	12	3	46
Totaal aantal topfunctionarissen Defensie		30	17	18	5	70

Toelichting tabel 6

Deze tabel geeft de aantallen militaire topfunctionarissen per 1 juli 2014 weer die worden betaald vanuit de defensiebegroting. Het aantal topfunctionarissen is op dit moment nog hoger dan in de tabel 5 onder formatie 2019 is weergegeven. De daling zoals in de vorige rapportage is beschreven, zet zich voort.

Prognose 2014

De verwachting is dat het aantal topfuncties conform de doelstelling zal afnemen.

1.2.4 Personele vulling

Tabel 7: Vulling organieke arbeidsplaatsen voor militair personeel per 1 juli 2014, alsmede de vulling in voorgaande rapportageperioden*

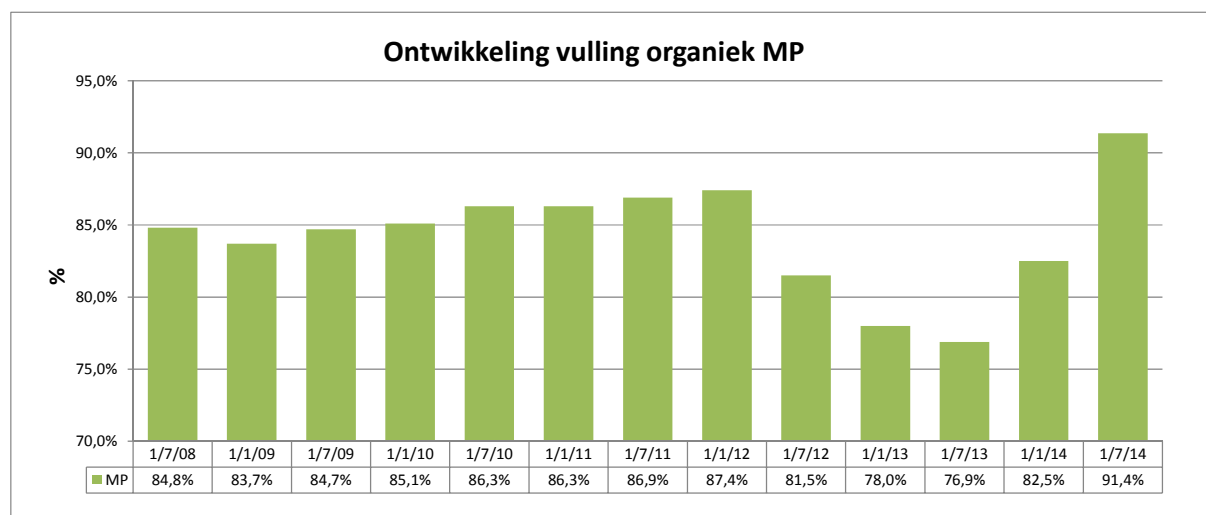
DO	Midden 2011	Midden 2012	Midden 2013	Midden 2014
CZSK	80,4%	79,4%	75,9%	91,8%
CLAS	87,7%	78,9%	74,2%	91,9%
CLSK	88,4%	82,5%	78,5%	89,0%
KMAR	92,1%	92,8%	88,9%	95,4%
BS	74,6%	67,7%	61,1%	88,1%
CDC	88,9%	85,3%	77,7%	84,0%
DMO	87,7%	87,8%	77,2%	96,6%
DEFENSIE	86,9%	81,5%	76,9%	91,4%

* Door het gebruik van afrondingen kunnen er afwijkingen in de totalen ontstaan

Toelichting tabel 7

In deze tabel wordt het vullingspercentage van organieke arbeidsplaatsen voor militairen voor 1 juli 2011, 2012, 2013, 2014 weergegeven. De vulling is daarbij afgezet tegen de norm zoals deze voor 2015 is vastgesteld. Na een aanvankelijke daling als gevolg van de onzekerheden rondom de reorganisatie, is de vulling het afgelopen jaar weer toegenomen. Dit is het gevolg van het kleiner worden van de formatie en niet door de vergroting van het personeelsbestand.

Grafiek G: Ontwikkeling organieke vulling militair personeel

Toelichting grafiek G

In deze grafiek wordt het vullingspercentage van organieke arbeidsplaatsen voor militair personeel per zes maanden weergegeven.

Tabel 8: Vulling organieke arbeidsplaatsen voor burger personeel per 1 juli 2014, alsmede de vulling in voorgaande rapportageperioden*

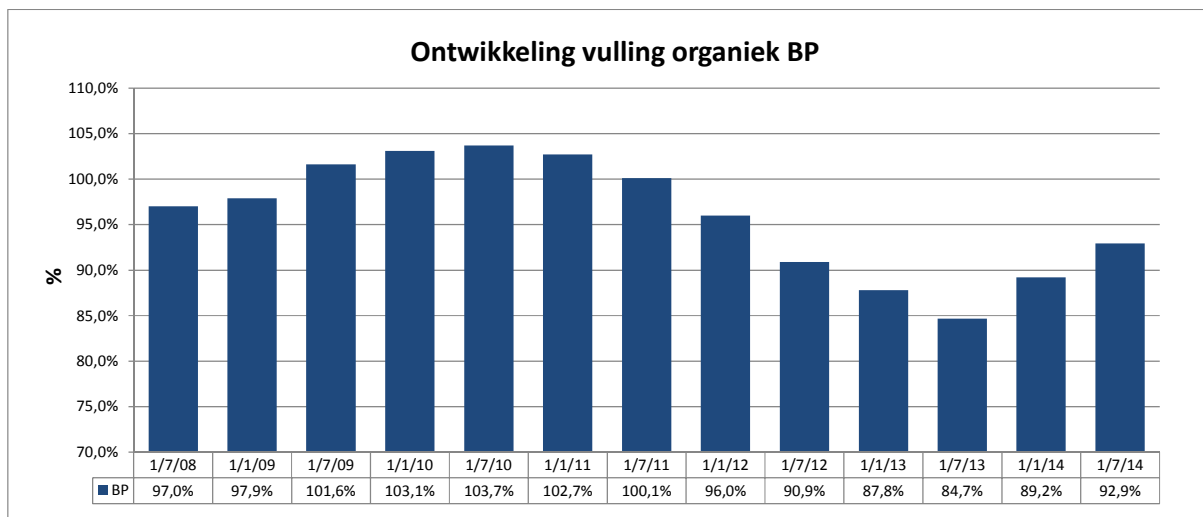
DO	Midden 2011	Midden 2012	Midden 2013	Midden 2014
CZSK	97,6%	89,5%	83,4%	100,8%
CLAS	92,3%	95,1%	86,6%	93,6%
CLSK	133,1%	91,2%	82,9%	98,5%
KMAR	100,9%	91,9%	82,1%	91,2%
BS	97,3%	94,7%	88,3%	99,3%
CDC	104,2%	94,0%	88,7%	88,4%
DMO	98,1%	75,7%	72,1%	90,2%
DEFENSIE	100,1%	90,9%	84,7%	93,1%

* Door het gebruik van afrondingen kunnen er afwijkingen in de totalen ontstaan

Toelichting tabel 8

In deze tabel wordt het vullingspercentage van organieke arbeidsplaatsen voor burgers voor 1 juli 2011, 2012, 2013 en 2014 weergegeven. De vulling is daarbij afgezet tegen de voor 2015 vastgestelde norm. Analoog aan ontwikkelingen zoals weergegeven bij militairen is ook hier de vulling de afgelopen periode gestegen.

Grafiek H: Ontwikkeling organieke vulling burgerpersoneel

Toelichting grafiek H

In deze grafiek wordt het vullingspercentage van organieke arbeidsplaatsen voor burgerpersoneel per zes maanden weergegeven.

Prognose 2014

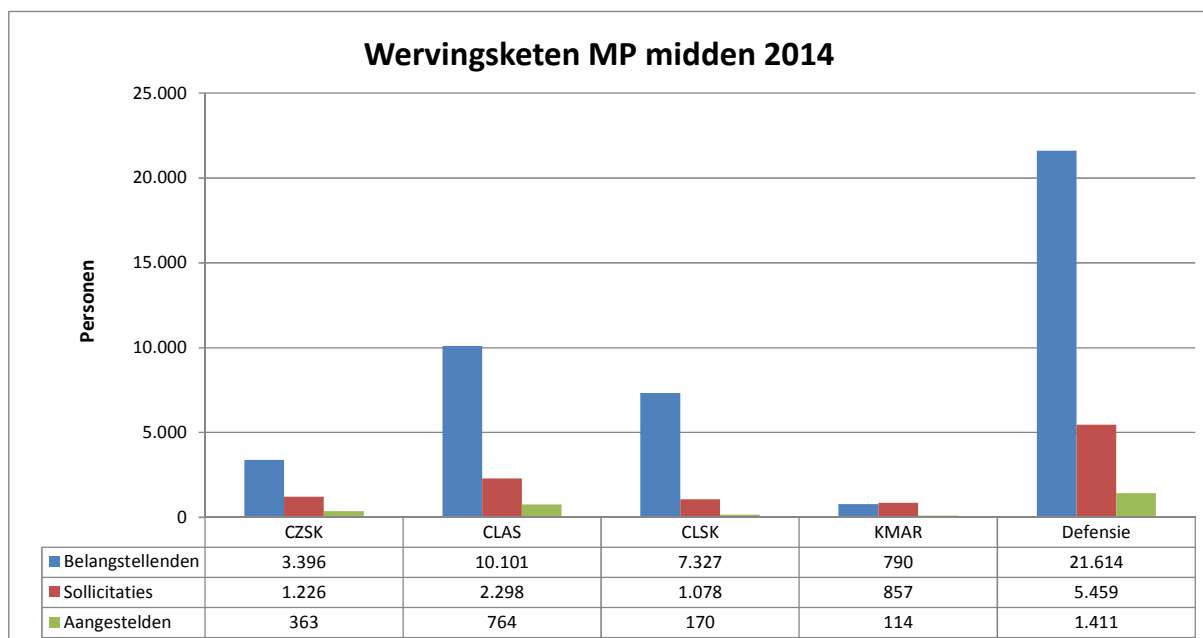
Het voltooiën van een groot gedeelte van de reorganisaties en de daarmee gepaard gaande aanpassing van de organisatie heeft de vulling positief beïnvloed. Als de instroom (lager dan verwacht) en de uitstroom (hoger dan verwacht) worden beschouwd, is het de verwachting dat de vulling zal gaan afnemen. Het grootste deel van de reorganisaties is immers voltooid dus het grootste gedeelte van deze positieve beïnvloeding van de vulling zal wegvallen. Of dit effect zal optreden, is afhankelijk van de effecten van de maatregelen op het gebied van werving en behoud.

DEEL 2: INFORMATIEF GEDEELTE

Dit deel betreft het informatieve gedeelte van de cijfers zonder nadere toelichting.

2.1 Wervingsketen militair personeel

Grafiek I: Wervingsketen militair personeel 1^e helft 2014

Belangstellende: Iemand die zich heeft ingeschreven voor een voorlichtingsactiviteit.

Aanstelbare: Iemand die daadwerkelijk is opgekomen voor een initiële opleiding.

2.2 Samenstelling personeel

Tabel 9: Personele samenstelling Defensie inclusief agentschappen per 1 juli 2014*

		Man		Vrouw		Totaal	
		Personen	VTE'n	Personen	VTE'n	Personen	VTE'n
CZSK	BP	1.907	1.896	330	284	2.237	2.180
	MP	7.169	7.169	816	816	7.985	7.985
	Subtotaal	9.076	9.065	1.146	1.100	10.222	10.165
CLAS	BP	2.093	2.075	464	395	2.557	2.470
	MP	16.814	16.814	1.265	1.265	18.079	18.079
	Subtotaal	18.907	18.889	1.729	1.660	20.636	20.549
CLSK	BP	722	695	251	209	973	905
	MP	6.087	6.087	560	560	6.647	6.647
	Subtotaal	6.809	6.782	811	769	7.620	7.552
KMAR	BP	258	252	245	214	503	466
	MP	4.934	4.934	791	791	5.725	5.725
	Subtotaal	5.192	5.186	1.036	1.005	6.228	6.191
BS	BP	648	642	316	297	964	938
	MP	686	686	47	47	733	733
	Subtotaal	1.334	1.328	363	344	1.697	1.671
CDC	BP	4.147	4.082	1.751	1.439	5.898	5.521
	MP	2.326	2.324	427	427	2.753	2.751
	Subtotaal	6.473	6.406	2.178	1.866	8.651	8.272
DMO	BP	2.978	2.955	727	650	3.705	3.605
	MP	742	742	38	38	780	780
	Subtotaal	3.720	3.697	765	688	4.485	4.385
DEFENSIE	BP	12.753	12.597	4.084	3.488	16.837	16.085
	MP	38.758	38.756	3.944	3.944	42.702	42.700
	TOTAAL	51.511	51.353	8.028	7.432	59.539	58.785

* Door het gebruik van afrondingen kunnen er afwijkingen in de totalen ontstaan

2.3 Bestandsopbouw

Tabel 10: Opbouw militair personeelsbestand per 1 juli 2014

	Man		Vrouw		Totaal	
	Personen	VTE'n	Personen	VTE'n	Personen	VTE'n
Manschappen	12.742	12.742	1.183	1.183	13.925	13.925
Onderofficieren	17.576	17.576	1.735	1.735	19.311	19.311
Officieren	8.440	8.438	1.026	1.026	9.466	9.464
TOTAAL	38.758	38.756	3.944	3.944	42.702	42.700

Tabel 11: Opbouw burger personeelsbestand per 1 juli 2014

	Man		Vrouw		Totaal	
	Personen	VTE'n	Personen	VTE'n	Personen	VTE'n
T/M SCHAAL 5	4.344	4.295	1.417	1.108	5.761	5.403
SCHAAL 6 T/M 8	3.354	3.315	1.346	1.178	4.700	4.493
SCHAAL 9 en hoger	5.055	4.987	1.321	1.202	6.376	6.189
TOTAAL	12.753	12.597	4.084	3.488	16.837	16.085

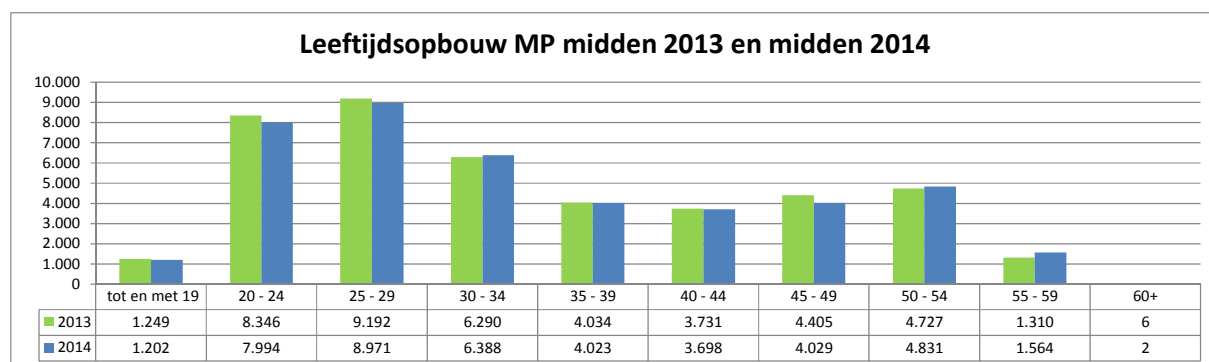
* Door het gebruik van afrondingen kunnen er afwijkingen in de totalen ontstaan.

Tabel 12: Trend aandeel vrouwen in rang- en schaalgroepen 2010-2014

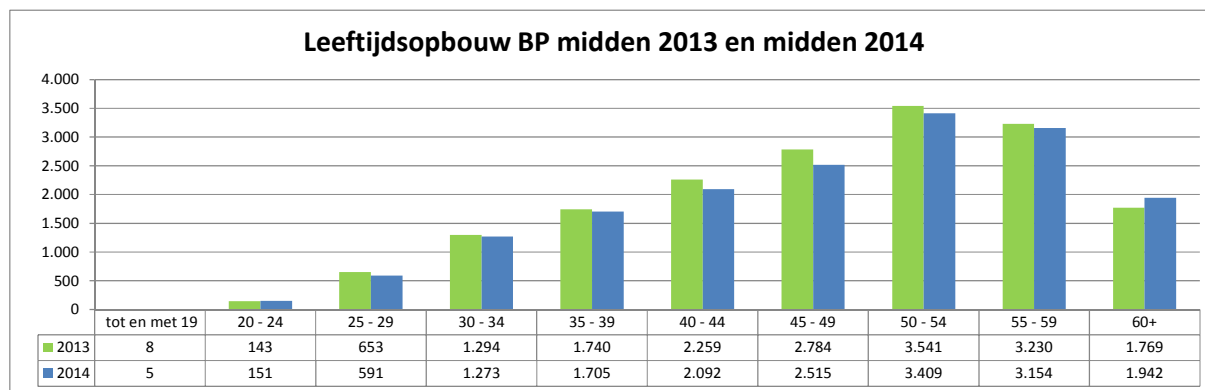
	Midden 2010	Midden 2011	Midden 2012	Midden 2013	Midden 2014
Militair personeel					
Tot rang LTZ1/Majoor	9,6%	9,6%	9,6%	9,5%	9,3%
Vanaf rang LTZ1/Majoor	6,1%	7,0%	7,4%	7,7%	8,5%
Vanaf rang KTZ/Kolonel	2,5%	2,6%	4,2%	4,0%	4,6%
Burger personeel					
Tot schaal 10	26,7%	26,2%	26,5%	26,1%	25,7%
Vanaf schaal 10	18,9%	19,2%	19,9%	19,8%	20,8%
Vanaf schaal 14	10,2%	10,8%	11,4%	14,1%	14,4%

2.4 Leeftijd

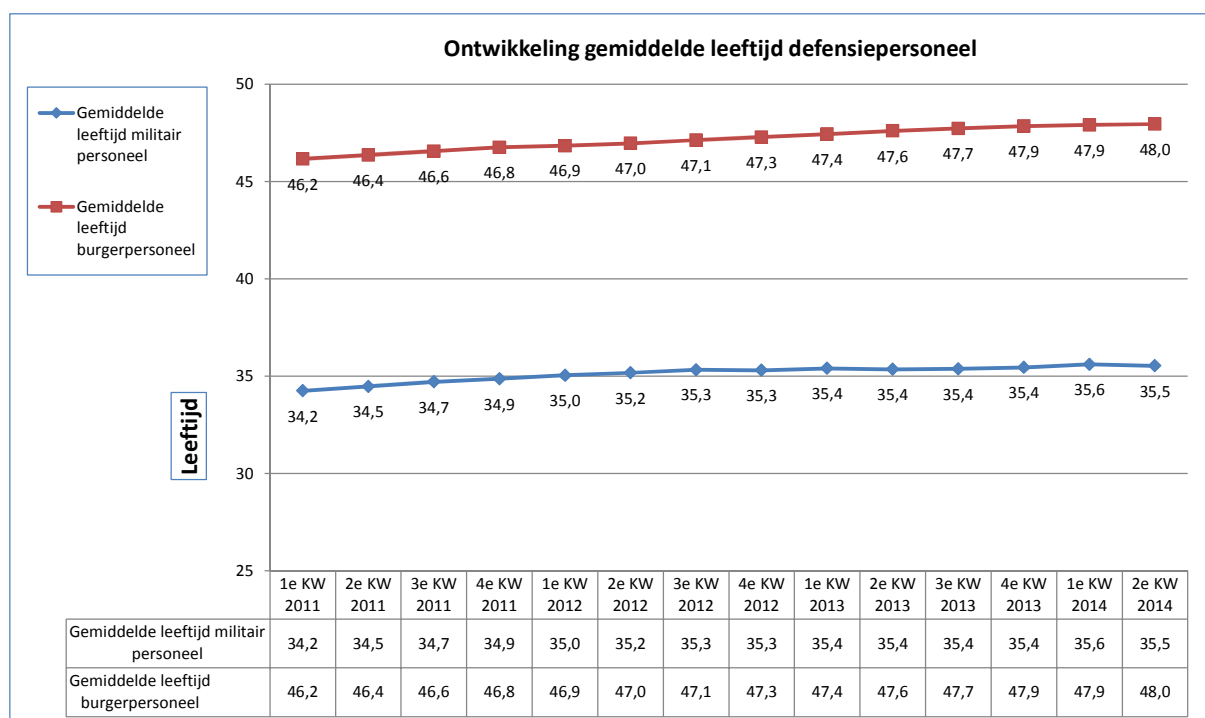
Grafiek J: Leeftijdsopbouw militair personeelsbestand midden 2013 en midden 2014

Grafiek K: Leeftijdsopbouw burger personeelsbestand midden 2013 en midden 2014

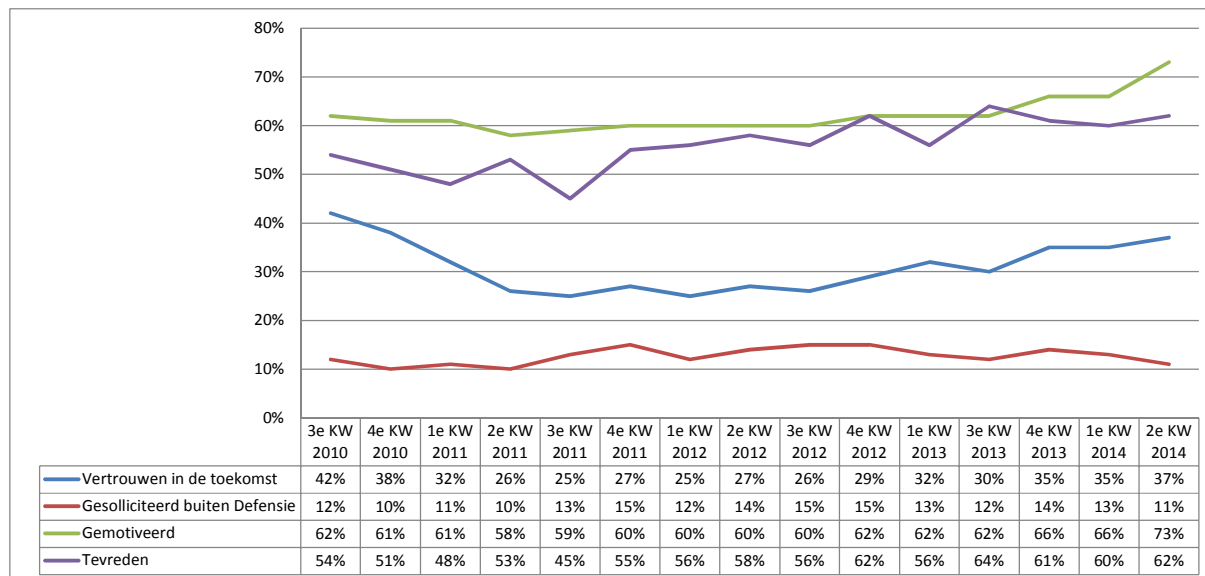

Grafiek L: Ontwikkeling gemiddelde leeftijd Defensiepersoneel 2011-2014

2.5 Verandermonitor

Grafiek M: Trends in vertrouwen, motivatie, tevredenheid en sollicitatiegedrag bij de Defensiepersoneel sinds KW3 2010 (Verandermonitor Defensie)

DEEL 3: TOEZEGGINGEN

Dit deel bestaat uit informatie die door de minister op verzoek van leden van de Tweede Kamer is toegezegd in het algemeen overleg over personeel van 27 mei 2014.

3.1 Overzicht aantal officieren in medezeggenschapscommissies

	CZSK	CLAS	CLSK	Kmar	BS	CDC	DMO	Defensie
Militairen	235	463	95	64	9	53	11	930
Officieren	46	95	36	9	8	33	8	235

3.2 Risicoanalyse integriteit NLDA

In de risicoanalyse integriteit NLDA worden drie structurele verbeterlijnen beschreven, met daaraan gekoppeld een advies over praktische implementatie. Het gaat om:

- aanbevelingen ten aanzien van het expliciteren en bijstellen van het nu nog impliciete deel van het curriculum;
- aanbevelingen ten aanzien van de omvormingen van het beoordelingssysteem naar een studentvolgsysteem;
- aanbevelingen om te komen tot een werkend integriteitsysteem op de NLDA.

Daarna worden vijf dringende aanbevelingen gedaan die niet op de gewenste structurele veranderingen kunnen wachten. Deze betreffen:

- het herdefiniëren van kameraadschap;
- beëindiging van de selectie door studenten;
- heroverweging van de seksuele mores binnen de academie en het uitbannen van alledaags seksisme;
- heroverweging van de mores ten aanzien van alcoholgebruik;
- structurele verbetering van de positie van en de waardering voor het kader.

Doelgroepensessies zijn georganiseerd om te inventariseren of de doelgroepen het rapport herkennen en welke ideeën voor verbetering zij hebben. Daarnaast heeft de projectleider een analyse van de huidige situatie uitgevoerd. Er bestaan veel lopende projecten en initiatieven in relatie tot deze thema's. Voorbeelden hiervan zijn de synchronisatie van de opleidingen van het Koninklijke Instituut van de Marine en de Koninklijke Militaire Academie, een pilot zelfreflectie en 360-graden feedback, implementatie van de visie leiderschap binnen Defensie, herijking van de officiersprofielen en implementatie van een digitaal studentvolgsysteem.

Het Project Integriteit in Opleidingen van de Nederlandse Defensie Academie (PRIO) moet aansluiten bij en eventueel doorbouwen op deze lopende projecten en de samenhang bewaken. De belangrijke uitgangspunten van PRIO zijn:

- Het project gaat geen document opleveren, maar een verandering teweeg brengen;
- Het project sluit aan bij de werkelijke situatie op de werkvloer;
- Bij het project is draagvlak de belangrijkste kritische succesfactor. Alle doelgroepen worden dan ook betrokken bij het project.

Daarnaast is op 25 september jl. een defensiebreed symposium voor instructeurs gehouden. In workshops zijn de thema's van de risicoanalyse integriteit NLDA behandeld. Voorbeelden hiervan zijn: hoe werken groepsprocessen, pesten in groepen (intern saneren), omgaan met adolescenten, dilemma bespreking en meldingsbereidheid. Het symposium was druk bezocht en er was zelfs sprake van een overinschrijving.